

Història

Més enllà de les cerimònies estrictament religioses, la vida, mort i resurrecció de Crist han estat, des de temps immemorials, el motiu d'inspiració més important per a artistes i representacions culturals de tota mena.

Olesa no n'és una excepció, més aviat tot el contrari. Olesa, a través de la seva Passió, és el marc des d'on es contempla una bella tradició que ha anat passant de pares a fills i que està documentada des de l'any 1538.

En aquelles llunyanes dates, els olesans van tenir la iniciativa de representar la vida, mort i resurrecció de Crist pels carrers del poble. Aquelles primeres representacions, de les quals només es disposa de referències en documents escrits, es van efectuar com una cerimònia religiosa per commemorar la mort de Jesús per Setmana Santa.

Amb el pas del temps, la iniciativa va esdevenir tradició, i la tradició un dels espectacles més importants, patrimoni del nostre país, que ha transcendit amb escreix allò que en origen era vinculat al període de Setmana Santa a Catalunya.

La Passió d'Olesa és la primera passió que va ser guardonada amb la Creu de St. Jordi de la Generalitat de Catalunya, de l'any 2002.

De 1538 a 1850

Les primeres notícies documentals de La Passió d'Olesa es remunten a l'any 1538.

Constitueix, doncs, una tradició d'arrel medieval perpetuada al llarg dels segles, tant a Olesa com a molts indrets d'Europa.

La Passió es va representar, durant el segle XVI, en l'àmbit urbà i com a cerimònia cívica, organitzada pel municipi i amb la concurrència de tota la població. Però després de ben bé un segle, l'església reconduïx la representació a dins del temple, cosa que li permet una major vigilància, audiència i prestigi.

En l'època moderna, si es mantenen aquestes representacions, és gràcies a la tenacitat popular, perquè les instàncies eclesials en buscaven reiteradament la prohibició, com ho demostra la disposició episcopal de 1813, que afortunadament Olesa no va tenir en compte.

Es té constància que, al menys durant la primera meitat del segle XIX, damunt de l'ajuntament de la Vila (l'actual parròquia), hi havia un petit teatre o, si més no, una sala on es duïen a terme representacions teatrals. El rector, molest per les representacions, va escriure una carta a l'alcalde demanant-li que prohibís les actuacions d'aquests aficionats al teatre, perquè no feien

només obres religioses. L'alcalde va acceptar la petició del rector i la sala va ser clausurada al voltant de l'any 1840.

Per tant, la companyia d'aficionats va quedar-se sense local on poder representar dignament les obres de teatre. I és aquí on sorgeix la necessitat de disposar d'un local degudament adequat. Amb l'ajuda de molta gent del poble, i d'algunes famílies barcelonines, es va construir el que l'any 1847 s'inauguraria amb el nom de Teatre Principal. La construcció d'aquest nou teatre els permetria, a partir d'aleshores, poder representar en un lloc digne totes aquelles obres no religioses que havien estat prohibides pel mossèn i l'alcalde.

De 1850 a 1980

A principis del segle XX es va construir un nou local, el Círcol, i s'inicià una forta competència entre ambdós locals: el Círcol i el Teatre Principal.

L'any 1919, el Teatre Principal va deixar de representar La Passió però cinc anys després, amb la construcció d'un nou teatre que seria conegut com "El Salistes" (avui Teatre Olesa), Olesa tornaria a tenir dues passions.

De 1936 a 1939 La Passió va deixar de representar-se a causa de la Guerra Civil Espanyola. L'any 1940 es van reempendre les representacions en un sol teatre, el Teatre Olesa. En aquest mateix any va ser creat el Patronat de La Passió d'Olesa. L'any 1947 s'estrenà una nova versió del text escrit per Joan Povill i Adserà, i l'any següent s'estrenà la música del compositor Josep Maria Roma.

L'any 1951, degut a diverses desavinences amb l'arrendatari del Teatre Olesa, el Patronat de La Passió es veu obligat a abandonar-lo i a dur a terme les representacions a l'antic teatre del Círcol, però aquest ja no complia els requisits necessaris per representar-hi l'espectacle. Un cop acabada la temporada, el patronat va decidir enderrocar el Círcol i construir sobre el mateix terreny el Gran Teatre de La Passió, el teatre amb més aforament que ha tingut mai Olesa: 2500 espectadors.

L'any 1968 l'entitat presidida per Joan Dalmases, conscient dels canvis en concepte teatral que s'estaven produint, contacta amb el dramaturg José Tamayo, que fou l'encarregat de modernitzar l'espectacle, renovant tota l'escenografia. El resultat va ser un espectacular muntatge àgil, ràpid, flexible i amb ritme. Es va aconseguir així reduir-lo a una sola sessió matinal.

A finals dels anys seixanta, Joan Mallofré va assumir la direcció de l'espectacle durant més de 25 anys, mantenint-lo fidel a aquesta remodelació.

Del 1980 a 1990

El dia 23 de febrer de 1983, pocs dies abans d'iniciar la temporada, un incendi va destruir el Gran Teatre de La Passió amb l'escenografia, els decorats, el vestuari i totes les instal·lacions.

Tots els mitjans de comunicació se'n van fer ressò, i es van rebre, des de molts indrets, mostres de solidaritat davant la catàstrofe. Malgrat tot, es va començar a treballar perquè no s'acabés una de les tradicions culturals més arrelades a Catalunya.

Durant el període 1983-1986 no es va deixar de representar. S'escenificaren unes quantes escenes al barri antic de la vila i al Teatre Olesa, i es recuperà el text atribuït a fra Antoni de Sant Jeroni, sota la direcció de Joan Mallofré.

L'1 de maig de l'any 1987, gràcies a les aportacions econòmiques de les institucions polítiques i administratives de Catalunya i Espanya, La Passió d'Olesa de Montserrat inaugurarà el Nou Teatre de la Passió. Però no només l'edifici fou de nova construcció, també es van crear altra vegada tots els decorats, el vestuari i l'escenografia.

Del 1990 al 2019

Els dissenys de l'escenografia, el vestuari i el muntatge van ser creació de Pere Francesch.

La realització material dels decorats va ser obra dels Germans Castells-Planas de Cardedeu que, juntament amb tècnics professionals especialitzats, van assumir un projecte de dimensions poc habituals. El resultat fou un espectacle totalment renovat i un edifici difícilment comparable a cap altre de Catalunya. Es tracta, no cal dir-ho, d'un escenari pensat, bàsicament, per a l'escenificació de La Passió.

A principis dels anys 90 Pere Francesch va assumir la direcció de l'espectacle.

A finals dels 90, Àngel Checa, Raül Díaz, Xavier Povill, Joan Vilà i Jaume Grivé formen un equip de direcció i prenen el relleu a Francesch.

A partir de la temporada 2005 Xavier Povill, nét de l'autor del text, com a director artístic, i Dolors Martínez, Pilar Puimedon i Raül Díaz van formar l'equip de direcció amb Ma Montserrat Tura com a ajudant.

A l'equip anterior, el va succeir l'integrat per Raül Díaz com a director artístic, formant equip amb Pilar Puimedon, Xavier Povill i Ignasi Campmany, i amb M. Montserrat Tura com a ajudant. I a aquest, un d'encapçalat per Ignasi Campmany, formant equip amb Oriol Garrido, Llorenç Segura i Esther Vela.

2020-2022. Pandèmia i transformació

El 2020 no es va poder estrenar la temporada. Quan tot ja estava preparat, i amb l'assaig general fet, la irrupció de la pandèmia de la COVID-19 va obligar les autoritats a decretar un confinament domiciliari per a tota la població, que malgrat que inicialment havia de ser per dues setmanes, es va acabar allargant fins entrat el mes de juny.

L'estrena prevista pel diumenge 15 de març no es va poder dur a terme. Malgrat tot, i coincidint amb el Divendres Sant, l'entitat va crear una entrada de Jerusalem molt especial: l'Entrada confinada. Aquest vídeo, de tres minuts i mig de durada, mostra imatges d'un centenar de col·laboradors i col·laboradores recreant des de les seves respectives cases l'entrada de Jerusalem.

El text de La Passió d'Olesa no va poder tornar a l'escenari fins al desembre, quan es va fer una lectura dramatitzada de la mà d'uns pocs col·laboradors perquè, almenys per un dia, els versos de l'espectacle sortissin a escena durant el 2020.

El 2021 Campmany va liderar un equip integrat per Esther Vela, Llorenç Segura i Joan Gil. Condicionada encara per la pandèmia, en aquesta temporada es van fer únicament tres representacions d'una versió adaptada d'una hora i poc de La Passió d'Olesa i diverses càpsules de vídeo amb les escenes més representatives.

El 2022, i encara en un context d'incertesa i amb la pandèmia no finalitzada, però amb menys restriccions, és una codirecció la que afronta el repte de portar a escena el nou projecte d'espectacle de La Passió d'Olesa. Aquest encàrrec recau en Xavier Povill i Joan Gil, que lideren l'equip creatiu del nou muntatge amb una dramaturgia renovada i una nova estructura de l'espectacle que en redueixen la durada fins a poc més de dues hores. Aquest pas endavant és fruit dels debats i del treball iniciats fa temps en el si de l'entitat per fer evolucionar La Passió d'Olesa.